

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY.

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita procedentibus, ad equalem potestatem liberenter. (Az általános katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseltük.)

XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak, 1895. márc. 6-án.

Megjelen hetenkint 2-szer: szerdán este és szombaton este.	Előfizethető a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál.	Felelős szerkesztő: BARABÁS ALBERT.	Előfizetési ár: Egész évre . . . 3 ft — kr. Félévre . . . 2 ft 50 kr. Negyedévre . . . 1 ft 25 kr. Egyes szám ára 5 kr.	A 30 helyre osztott oldal helyenkint 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr. Nyilttör soronként 50 kr. Többszöri hírlapoknál engedélyez.
--	--	-------------------------------------	---	--

„Felszámolás“

Harangok zognak. Temetés készül. A liberális rendszer halottait temetik.

E szavakat mondotta Vajay István képviselő az országgyűlésben. És igazat mondott. A lavina megindult, s feltartóztathatlanul gördül lefelé. Hiába állják útját líl mamelukok, azt a görgeteget nem emberi kéz zudította feléjük, hanem a végzet, az események kéréllhetetlen logikája. Most már nincs menekvés előle. Dimenziói óriásiak, s látjuk, mint ragadja magával a képviselőket, főispánokat, s a kormány egyes tagjait. Ott fekszenek a halottak: Miklós Gyula, Pulszky Károly, Svastics Benő. Benn a lavinában Wekerle Sándor, Perczel Dezső, Bánffy miniszterelnök és az egész szabadelvű rendszer.

A vicinális vasutak botránnyát követte a szépművészeti múzeum skandaluma, s ennek sarkában készül még szégyenletesebb nomályt vetni az országra a nemesítésekkel és mágnásosításokkal üzőtt szabadelvű üzérkedés. A botránnyok elvesztették egyéni jellegüket. A borsodi főispán visszaéléseinél még moshatták kezeiket minisztereink az ártatlanság vizében, bár piszkossá vált ez a víz a mosakodás után. A Pulszky Károly kezei közt szétfoszlott százezrek azonban már hangosan vádolták a mostani és leköszönt minisztereket könnyelműséggel és hatalmi visszaéléssel. Ha létesül valaha a szépművészeti múzeum, melynek ez a skandalum szerzett szomorú hirnevet, orozapírulás nélkül nem lehetnek el előtte azok, kik képvisársárlás titulusa alatt elfecséreltetni engedtek az adózók pénzéből oly összeget, melylyel száz és száz néptanító nyomorult helyzetén lehetett volna segíteni.

De ezek a csalások, sikkasztások és visszaélések mind elenyésző semmiségek ahoz a korrupcióhoz képest, mely a legutóbbi nemesítések, bárósítások és grófositások történetét eddig takarta. Beavatott körökben már hónapok előtt suttogták, hogy a kormány ily uton szerzett magának pénzt — választási czélokra. Deczember havában mi meg is irtuk, csak számbeli adatokra nem hivatkozhattunk. Most bel a pótolva van: egyik budapesti lap felsorolja, hogy az új mágnások mit fizettek hét és kilencz águ koronáikért. A kimutatás öt mágnás után egy

millió és háromszázezer forint-ról szól.

Hát a többi új nemes mit fizetett? Nem tuzozunk, ha azt mondjuk: legalább két millióra rug az az összeg, melyet a Bánffy-kabinet — udvariasan szólva — kimpumpolt a királyi kitüntetésre felterjesztettek zsebéből.

Ha én most tagja lennék a képviselőháznak, ezt a kérdést intézném Bánffy Dezső báróhoz, mint Magyarország miniszterelnökéhez:

Való-e, hogy az 1895. nyara óta kinevezett mágnások pénzt fizettek rangjukért: és ha való:

borravaló gyanánt kapta-e a pénzt a miniszterelnök, mint közvetítő, avagy

közvezélokra adattak a ma z összegek?

És az interpellációhoz hozzátűzném ezeket: A királyi kitüntetéseket, melyekhez az előterjesztést a felelős miniszterium teszi meg, eddig az érdemek legfelsőbb elismerésének tekintette az ország. Mihelyt azonban kiderül, hogy Magyarországon megszabott vagy alkalmi áron lehet vásárolni nemesi címet, bárói, grófi, vagy hercegi rangot, a legfelsőbb elismerés morális értéke nullává degradáltatik, s visszaélés követtetik el a koronával szemben, a mely jóhiszeműleg járt el a kitüntetések eszközésénél. Bármilyen célra vett el tehát Bánffy Dezső és kabinete az új mágnásoktól pénzt, rászédte az alkotmányos királyt, ki polgári érdemeket vélt jutalmazni, nem pedig pénzes zsákokat megaranyozni. A magyar miniszteriumnak soha és semmi körülmények közt nem szabad oda süllyednie, hogy alkutárgyává tegye a királyi kitüntetéseket.

De ha megtörtént, a mint semmi kétség nincs a tény valósága felől, hogy az új mágnásoknak polgári fogalom szerint óriási pénzébe került a rangemelés, becsületbeli kötelessége a kabinetnek megmondani: hová tette, mire fordítja ezt az új mágnási adót, harácsot vagy borravalót?

Meglehet, ez a kérdés el fog hangzani a képviselőházban. Hogy Bánffy Dezső mit válaszol, azt majd megállapítják a szabadelvű pártkörben a korrupció legfőbb protektorai: Tisza Kálmán és consortes. Igazat nem fognak mondani.

Mondjuk meg tehát mi: az a két millió forint a szabadelvű párt választási kaszája számára préseltetett ki. Az új főrendekre csak azért volt szükség, hogy lehessen pénzt összehozni választási vesztegetésekre, etetésekre-ítatásokra, kortesek megfizetésére és hirdalok szubvenciónálására. Királyi kitüntetéseket eszközöltek ki, hogy legyen pénzük meghamisítani a közvéleményt és meghosszabbítani a szabadelvű párt uralmát.

Mily mértékten romlottóság! És hozzá azok a politikusok és államférfiak leledzenek benne, kik vakmerően támadni merészelik a néppártot őszinte, nyilt és becsületes agitációjáért. Nekünk szemünkre vetik, ha a népet szóval, eszmékkel akarjuk megnyerni, ők ellenben először áruba bocsátják a királyi kitüntetéseket, hogy azután titokban folytassanak lélekvásárt s kibérelhessenek hirlapirói tollakat.

Jól mondta Esterházy Miklós gróf tegnapelőtt Pozsonyban, hogy undorító légkör az, melyben élünk. Mindent beszennyezett, mindent korrumpált a liberális rendszer. A korrupció nem egyéni többé, korrumpálva van az egész ország kormányzati rendszere, a miniszterelnöki széktől a falusi jegyző pennájáig.

Meddig fogja a nemzet tűrni, hogy gúny és megvetés tárgyává tétessék a világ előtt? A keleti fatalizmus odáig terjed-e, hogy ily ocsmányságokat is megtorlatlanul hagyjon?

A nemzet sorsa saját kezébe van létéve. Ha nem tud, ha nem akar segíteni, megérett az elpusztulásra. Akkor az új ezred év küszöbén a költővel kell felsőhajtanunk:

„Támadni kellene egy új Etelének,
E romlott országot hadd fenyténé meg
Salyos cospásival öldöklő kezének.“

(b. a.)

BELFÖLD.

— A belügyminiszter panamája. A múlt héten említettük, hogy Perczel Dezső, a párbajozó belügyminiszter, kompanistaságban állott azzal a Deutsch és Haas céggel, melyet számos piszkos dolog miatt kizártak minden állami vállalatból. Ez az ügy a képviselőházban is szóba került. Először Zele-

Mai lapunk 8 oldal.

nyák János néppárti képviselő, azután Polónyi Géza mosdatta meg a vasuti tantimeket zsebredgő minisztert. Zelenyák igen mérsékelt hangon említette föl, hogy Perczel még mint miniszter is szerepelt a szlavonai vasutak igazgatóságában. A göröm-baságáról ismert belügyminiszter rágalomnak nevezte Zelenyák felszólalását, a mire a csü-törtöki ülésen Polónyi részletesen ismertette, hogy annál a vasutnál szabályellenes dolgok történtek, a melyekért Perczel is terheli felelősség. Aztán pedig okmányilag igazolta, hogy az a Haas Jakab, a kivel Perczel Dezső együtt igazgatótárs volt, több rendbeli vesztegetés miatt lett tartóztatva, s minden vállalatától eltöltve. A panamás belügyminiszter e leleplezés után csak azzal tudott védekezni, hogy Haas Jakabbal nemcsak ő, hanem mások is illettek a husos fazékhöz. — A liberális párt-nak ez elég mélység. Náluk az inkorrekttség csak a zsebtolvajlásnál kezdődik.

— Néppárti győzelem Győrött. A liberális párt régi fészékében, Győr városában, szép eredményt ért el a néppárt. A most megjelölt városi képviselőválasztásnál 9 liberális mellett 7 néppártit választottak meg. Tavaly csak egyetlen néppárti tagja volt a képviselőtestületnek.

— Undok légkör. Bár a szabadelvű sajtó mindenképen diskreditálni iparkodik a néppárt vezéreinek szereplését, mégis országsszerte fel-tűnést kelt a beszéd, melyet Esterházy Miklós Móricz gróf tartott e hó 13-án a pozsonyi kath. kör megnyitását követő banketten. Közviszonyainkat így élesen, emlékeztünk szerint, a magyar ősi arisztokracziának még egyetlen tagja sem ítélte el. Esterházy beszéde nem maradhat figyelembevétel nélkül a legilletékesebb helyen is. Főbb pontjai beszédének a következők:

„Minálunk politika, nemzetgazdaság, minden a körül forog, hogy hogyan állanak az értékpapírok? Ezen liberális-kapitalisztikus irányzat vitt minket zatoryra. Ez szülte azon irányzatot, melylyel meg kell küzdenünk, s melyről ma

már más helyen is szólnak — habár nem igen hangosan — a korrupcióé. A visszaélés nem se megelhetős, de igenis, a megszárdogásnak az ösztöne. Ez az a mi a keresztény érelyt elhomályosítja, a mi annak helyébe a rut önzést tette és ezen rut önzést bevitte a politikai tere is.

Mert nem a legrutabb önzés-e az, hogy ha egy politikai párt hangosan igyekszik ki-domborítani az ő célját, azt épen azon pillanathban teszi, midőn be kell vallania, hogy annak kivételére gyenge; de azért ebből a konzekvenciákat le nem vonja, hanem a hatalomhoz tovább is görösösen ragaszkodik és vissza nem lép.

Ebben az undok légkörben, s ezt hangsúlyljal mondom undok légkörnek, ezen járványunk miázmái, bacillusai előre láthatólag még szélesebb körökre is ki fognak terjedni, a mint már most sajnálattal tapasztalhatni.

Ezt meg akadályozni nekünk legelső kötelességünk! Vissza kell állítani a közéletben, a közügyek terén az egyensúlyt, a mely most ingadozik s mely ha elvész, talán minket is magával rántana az örvénybe”.

Beszéde további folyamán hangsúlyozta, hogy a néppárt törekedik a keresztet ismét a megillető helyre juttatni az országban s követel-vet a reviziót. A 67-es alapon áll a párt, de törekedni fog, hogy a nemzet politikai sulya nemcsak hazáná, hanem monarchia határain belül is érvényesüljön.

A kath. kör titkári jelentése.

Kiegészítésül a lapunk szerdai számában közzétett titkári jelentéshez, melyet Péter Gyula terjesztett elő a kath. kör február 10-iki közgyűlésen. adjuk az elmaradt részt a következőkben:

A keresztény hit bevallása az életben, élet a keresztény hitben: ez a magyar hazafiság, mint ezt őseink értékék és éltek.

Ezért a célért küzdöttünk a lefolyt

éven át. És ha tevékenységünket nem koronázta a várt siker, ez nem éjt kétségbe bennünket. Az előítéletekből származó halvéleményt, idegenkedést legyőzni — ehhez évék munkája kell. Csalólvá a tévedést, hirdettük az igazságot, hirdetve fentartjuk és terjesztjük, terjesztve erősítjük, míg végre győzelemre segítjük azt.

Mélyen t. közgyűlés! — Míg a közhatalom vallotta a keresztény hitet, addig egyes hívő tetemes erkölcsi kár nélkül maradhatott vesztég; ma azonban — az egyetemes kultus-nak hiányát kell, hogy egyesek pótolják. És — hála a gondviselésnek — vannak oly férfaink, kiknek keblében az élő hit fel- és pótol száz másnak féltéken megvallott, vagy épen rejtgetett hitével, kiknek keblében a hit nem elmélet, nem játsszi felvillanás, nem érzelem, hanem elv és törvény, mely kifejleszté bennük azt, mit mi egy szóval katolikus jellemnek nevezünk.

Megemlítsem-e neveiket? — mélyen t. közgyűlés! — Nekem tisztából folyó kötelességem ez, s azt hiszem nem csalódom, ha a közgyűlés szívéből vett óhajának is nevezem.

E vezérferfiaink, mélyen t. közgyűlés! — nagymélt. gr. Zichy Nándor és gr. Eszterházy Miklós Móricz ő méltóságá.

Katolikus egyházunk ügyeinek politikai része, kizárólag az ő védő pajzsuknak oltalma alatt áll. De a mi társadalmi körünk megalakítása is, az ő nevékhöz fűződik. Hogy vagyunk, azt nekik köszönhetjük. Valóban társulati életünk szervezetének üterei ők; — általuk megy a katolikus szellemi élet a haza minden részébe s általuk jó vissza a szívbe.

Aldja meg az Isten nemes törekvéseit s tartsa meg őket hazánk és egyházunk javára a leghosszabb életkorig.

Szükséges-e felemlítenem — mély. t. közgyűlés — hogy körünk megalakulása után, a szellemi tőkén kívül mi egyébvel sem bírt. mi jövő fennállásának biztos garantáit nyujthatta volna... Míg azonban a kör tisztikara aggodva kereste a kör lételének elemi feltételeit — addig ő nagysága Benedek Ferencz kanonok ur 1200 forintot tesz le a kör asztalára, s ezzel megadja a lehetőséget, a kör aktív működésének megkezdésére. — Utána a nagynevű jötevők egész sorozatát említhetem fel, mint: Prifach József, pápai praelátus ő méltóságát 300 frttal — Ó cs. és kir. Ferencz József főherczeg, csalaj Kégl György, id. gr. Zichy

TÁRCSA.

Hogy lehet pénzhez jutni?

— A „Fejermegyei Napló” eredeti tárcaja. —

Arról az érdekes témáról akarok beszélni, mily módon lehet pénzhez jutni. Ha valaki azt kérdezné, „hol tanulta ezt a tudományt?” — a választ rögtön megadhatom: abból a könyvből, melyet a Ward és társa czég adott ki mostanság Londonban e czim alatt: „The art of money-getting or, Hints and helps to make a fortune.” Magyarul: „A pénzesztés művészete, vagy intések és utasítások vagyonszerzésre.”

Ez érdekes műnek a szerzője a híres panoramás, állatsereglet-igazgató, ritkaságyűjtő és primadona-impressárió: P. T. Barnum, ki tavaly hunyt el 82 éves korában. Az s nagy föltűnés, melyet Barnumnak tanulságos önéletrajza pár év előtt keltett, előre felkeltette figyelmünket e klasszikus ember újabb műve iránt, s meg kell vallani, hogy várakozásunkban nem csalódtunk.

Már az a körülmény, hogy maga Barnum nagy vagyonhoz jutott, kíváncsivá tett, megismerni alapelveit, melyek őt üzleti életében vezették, s e melyeket az egész világnak figyelmébe ajánl. Valóban kitűnő elvek, de nem mindig érvényesíthetők; szem előtt tartani ezeket azonban senkinek nem árt.

Az első és legfőbb szabály: légy takarékos. Ha nincs vagyonod, takarékoskodj, hogy legyen; ha pedig már van, takarékos-

kodj, hogy megtarthassad. Pénzt szerezni nem mindig nehéz, ellenben a megszerzettnak birtokában maradni nehéz feladat. Mindkét esetben fődolog: kevesebbet adni ki, mint a mennyi a bevétel.

A takarékosabb azonban egyedül nem elég. Helyes módon kell takarékoskodni. Sokan azt hiszik, hogy takarékoskodnak, holott valójában egyoldalulag zsugoriskodnak. Sokan gazdálkodóknak tartják magokat, ha egy gyertyavéget félretesznek vagy megeszik a sajt héját is, ha hiányos világtásnál olvasnak vagy a mosónőtől 5 krajczárt ledispútálnak. Az ilyen smuczigság semmit sem ér, különöser, ha az illető más irányban pazarló. Némelyik asszony, ha itt vagy amott megtakarított tíz krajczárt, annyira gazdálkodónak tartja magát, hogy feljogosítottnak érzi piperedolokra tíz vagy husz forintot kiadni, a melyekre őt is elég lett volna. Vannak üzletemberek, kik takarékosaságból minden papirdarabot megőriznek; évenként talán tíz-tizenöt forintot meg is gazdálkodnak ez által, de viszont százakra kerülő soirékat rendeznek és fogatot tartanak. Terv nélküli „spóroló” ember mire sem viszi. Barnum az ilyen embereket ahoz a családapához hasonlítja, ki takarékosaságból ebbre egész családja számára egy heringet vásárolt, de négy lovas kocsiat bérelt, hogy hazaszállítsa.

A valódi takarékosaság nem abban van, hogy a jó portékát ingyen vagy fél áron szerkészt meg s így a készitőt, vagy eladót megkérősítsük, hanem abban, hogy a kiadásokat józanul lejjebb állítsuk, mint azt bevételünk megengedik. Szükség esetében hordjunk egy ruhát tovább, halasszuk el új kesztyű vételét,

igazittassuk meg régi öltözetünket — mindez kamatot hoz és végül van egy kis pénzünk. Persze, hogy sok embernek nehezére esik a felesleges kiadásokat korlátozni, mert hozzá vannak szokva szeszélyeiket gondolkodás nélkül kielégíteni.

Egész légió azoknak a parvenűeknek a száma, kik mihelyt pénzhez jutottak, örült luxust kezdenek üzni, úgy, hogy ismét hamar tönkretjunak. Már Franklin Benjámín megmondotta: „Nem saját szemeink, hanem a másokéi tesznek tönkre bennünket; ha az egész világ vak lenne rajtam kívül, még sem hordanék elegánsabb ruhákat vagy vennék drágább bu-torokat.”

Barnum a pazarlasi ösztön és a helytelen takarékosaság ellen a következő szert ajánlja:

„A kinek tisztességes jövedelme van s az év végén mégis deficizzel bír, írja fel összes kiadásait két rovatra, melynek egyikét nevezze „Szükséges”-nek, a másikat „Fölösleges”-nek, s látni fogja, hogy ez utóbbi terjedelmesebb az előbbinél.”

Az anyagi sikernek a takarékosaság mellett az egészség is egyik föltétele. Beteges ember kevés van, kinek vagyonhoz jutni sikerül. A beteg rendesen apathikus és nem bír energiával. De mennyien önmaguk hibásak a betegségük miatt! Megsértik a természet törvényeit divat vagy más bolondság kedvéért, saját meggyőződésük ellenére. Szükséges tehát az egészségtant tanulmányozni, s szabályaihoz alkalmazkodni. Barnum különösen, kikel a dohány és szeszes italok túlságos élvezete ellen. „Pénzszerzéshez” — ugymond — „tisztá fej szükséges”, mely mindent mérlegelni tudjon.

Jánosné, id. gr. Zichy János, Zichy Livia gr. né 100 frttal; gr. Hamburg Ferenczné, ifj. gr. Zichy Jánosné, id. gr. Zichy Nep. János 50 frttal; káptalmai kegyalapítvány 290 frttal; gr. Majláth Györgyné, gr. Majláth Gusztáv, kik 25 frtot adományoztak körünknek, miáltal lehetőségét nyújtották annak, hogy körünk be rendezése — úgy a mint áll — mi kívánni valót sem hagy hátra, s megfelel a legfokozottabb igényeknek is.

Amíg ily jótéevők vannak, m. t. közgyűlés! — amíg ily bőkezű Maecenások támogatják ügyünket, szabad-e nekünk ott, csak kétségbevonni is ügyünk sikerét?...

Magasztos és igen termékeny eszme az, hogy minden katolikus egyszerűen misszionáriusa is a katolikus ügynek, ki érdekközösségben áll mindennel, mi a katolicizmust illeti s ezen érdekközösséget be is kell vonnia tevékenységének körébe... Ezen eszme gyakorlati kivételét, ezen eszme megtestesülését láttuk mi egyik külkörünkben a lefolyt év alatt. Láttuk, amint a polgárok vállvetve támogatják egymást — láttuk, hogy magukra hagyva, mint buzdítják, lelkesítik egymást, hogy nem engedik veszni e szent ügyet; s néhány perc alatt halomra gyúlt filléreikkel, biztos alapra fektetik körük jövőjét...

Oly kiemelkedő pont ez — mélyen t. közgyűlés — körünk egyvétes életében, hogy a katolikus ügyek lankadatlan buzgalmu misszionáriusa: dr. Major Ferenc ur nevén kívül — az ott összegyűlt összes polgárok neveit fel kellene említenem. Ezt azonban nem tehetvén, a vizvárosi főkkör nevét kell említenem, mint olyant, mely méltónak mutatta magát a katolikus czimre.

Más, de nem kevésbé ragyogó képet mutat, körünk szellemi tevékenységének kaleidoskopja. E tekintetben elvitzáthatlanul a palotavárosi főkkört illeti az elsőség. E főkkör tevékeny és lángbuzgalmu elnöke: főtitisz. Kalocsay Alán ur, a lefolyt év alatt — évek munkáját végezte. Szilárd alapon nyugvó körének belügyei a legrendezettebbek. Ezt csak a kitartó munka, s együttműködés eredményezhette. S ha nézzük a kör évi jelentését, azonnal szemünkbe ölik, hogy a lefolyt év alatt 17 ülés tartottat, melyen a tagok tömeges részvétele mellett hoztak azon üdvös határozatok, melyek e főkkör ügyeit a legrendezettebbé teszik.

Hasznos és tanulmányos felolvasás 29 tartatott összkörünkben, melyekből 11 a palotavárosi körben tartottat; míg a többi a három

főkkör között oszlik meg. A mindennapi élet-köréből merített kérdések szabad előadásu fejtegetése két körben kultiváltatott. Nevezetesen Főtiszt. Krencz Ignác elnök ur buzgó vezetése alatt álló tóvárosi körben, hol Glatz Mátyas alelnök ur hetenként — és a palotavárosi körben, hol Kalocsay Alán elnök ur öt szabadelőadást tartott. Életrealóság és tevékenység mutatkozott a felsővárosi főkkörben is, melynek tagjai a hithűség benső buzgalmaival karolták fel a kör ügyét s tették azt virágzóvá.

A katolikus szellem terjesztésének legfőbb eszköze, a jóirányu könyvek n. tiszt. Knezits Pál elnök ur buzgólkodása folytán a vizvárosi főkkör fordított 50 frtnyi összeget, mely kör egyszerűen Szt. Istvánnak, hazánk első apostoli királyának olajba festette képét is megszerzte. Anyakörünk könyvtárának alapját — a 40-es években virágzott — de idővel feloszlott „polgári kaszinó“ — könyvtárának öröklésével vetette meg. Ezenkívül az anyakör 120 frtot fordított katolikus irányu lapok járatására, melyek a megjelenés másnapján a külkörökbe vitettek.

Üsszkörünk tagjainak összes száma 1127 volt a lefolyt évben. E helyütt nem mulasztatom el m. t. közgyűlés! megemlékezni ama mely kegyeletet magában foglaló határozatról, mely a palotavárosi külkör 1895. február 14-iki jegyzőkönyvébe van iktatva. Eme határozat tartalmazza azt, hogy a kör élő tagjairt és azok családjairt minden év márczius 19-én, a kör meghalt tagjairt pedig november 3-án szent mise tartassék. E határozat valóban méltó a kör szelleméhez, s bizonyosságot tesz a kör tagjainak szelleme.

Mélyen t. közgyűlés! Hol a szellemi és társadalmi világbrn, hol a közéletben annyi ellenes eszme sűrűg és forog, annyi veszes terv készítettik, annyi szellemi fegyver élesíttek, annyi veszély fenyegetőleg lép fel Isten országának tana, működése, élete, érdekei ellen: ott kényelmeskednünk nem szabad. Midőn látjuk a cynizmust, mellyel sárba rántatik mindaz, mi előtünk szent, igaz és magasztos; midőn látjuk, hogy minden tévely szabad, csak a mi meggyőződésünk pellegérezetük: akkor még a hamvadó szívben is kell, hogy kigyulladjon a pislogó szikra, kell, hogy a benított hitérzet felpattanjon és sértet méltósága érzetében lerázza magáról a közönyt, eme gyilkosát minden törekvésünknek, a sirásóját katolikus ügyeinknek. Ily körülmények között becsület-

kérdés körünk minden tagjára, annak buzgó pártolása, még akkor is, ha igényeit ki nem elégíthetné. A czél lehegen szemé előtt. Ez a czél szent, mert maga az igazság. Az Isten áldása legyen körünkön, az új társulati évben!

Egy-két szó a beteggyűhöz.

(O. O.) Eberszeretőinek látszani szerető korunk a szerencsétlen betegekre nagy zajjal terjeszti ki figyelmét. Van olyan a milyen közegészségügyi törvénynek, még az illetékeség megállapítására is. Hanem, hogy ez valami nagyon előmozdítaná a közegészség ügyét és támogatná a sokszor jóakoró tényezőket, nem igen tapasztaljuk. Nyakra-főre létesítettek megyei, városi, állami kórházak, melyeknek hivatala lenne az elhagyott betegek befogadása. Azt kellene gondolnunk, hogy e filantrop kor nemzedéke messze túl van a kereszténység által sugált irgalmasságon, s vele a versenyt nagyon sikeresen kiállja. Azonban ha komolyabban a dolgok mélyére tekintünk, azt tapasztaljuk, hogy e hánytorgatott filantropia mozgató ereje teljesen a mai kor realitása. Ha az állam törődni látszik az ember a n y a g g a l. rendszerent e két tényező az alapja: adó any, katoná anyag. Mivel e két tényező csak emberekből áll, hát az egészséget megőrizni, a beteget meggyógyítani törekedni akar. Mert minél tovább és többen adóznak, minél terjedelmesebb és egészségesebb a család, annál jobban telik az állampénztár s a hadkeretek. Ha a modern állam szükségletei oly óriási magasra csigazva nem lennének, mint a minők tényleg s azok elviselésére nem volna szükség minél több adózóra, ma talán nem messze állanának a spártaiak gondolkodásától, kik a fülös és erőt nem igró emberanyagot a Taigetos hegyen pazarolták el. De hát a szükség nagy, s az irgalmasságot játszani kell.

Szívesen föltesszük, hogy a kórházalapító filantropjainkat, kivált ha a keresztény irgalmasság tölti el szívöket, valóban a beteg ember nyomora indítja meg, s dicsérendő vállalkásokban a vezéreszme kizárólag a könyörület, mely távol áll az állam realis és nagyon önző gondolkodásától: de működésben levő kórházaink kevésbé alkalmasak megerősíteni e hitünkben sem a gyógykezelés olcsósága, sem az ingyenesek aránya tekintetéből. Pedig a kórházra renektálók óriási tömege ez utóbbiból

Bármily intelligens is valaki, nem végezhet eredményes munkát, ha agyát szeszes italok megzavarják és itélőtehetségét befolyásolják. Mennyi kedvező alkalom iramlék el visszavonhatatlanul, miáltal barátainkkal „egy pohár“ bort őrítünk. Mennyi bolond üzlet kötetik ily állapotban! Mennyi jó szándék halasztódik el holnapra s így örök időkre!

A harmadik főszabály: „Ne téveszd el hivatásodat. Mindenki a saját hajlamának és képességeinek megfelelő hivatást kövessen. Ez ellen a könnyelmű szülék sokat vétének, holott a ki nem a természet által számára kijelölt uton halad, nem érhet el nagy eredményeket. Hány rossz iparos lett volna jó tanár vagy orvos s hány ügyvéd volna inkább iparosnak való.

Ha a megfelelő hivatás meg van, a megfelelő helyet is meg kell találni. Ha alkalmatlan vagy már túltömött, másokkal által elfoglalt helyre megyünk, nehéz eredményt elérni. Ép oly fontos adósságot nem csinálni. Ne vegyünk kölcsön sem enni, sem inni valót, sem pénzt kamatra, mert fenyeget a veszély, hogy szegények maradunk egész életünkben s elveszítjük önbecsülésünket is. Barnum azt mondja: „A hitelző, a ki lefekszik, reggel gazdagabban ébred föl, mert pénzének kamatai az éjjel megszapordtak; az adós azonban általában szegényebb lett, mert a kamatok az őm terhére növekedtek.“ A hiábavaló hitelkeresés gyakran hiábavaló kiadásokra ösztönöz, melyek hitel nélkül nem tétettek volna.

Föltétlenül szükséges továbbá a kitartás is. Nem szabad könnyen visszaradni. A kitartás gyakran egyértéku az önbizalommal. A ki

ezzel nem bír, eredményre nem számíthat. Nem szabad pesszimistának lenni; a remény soha ne hagyja el az embert. Ez a hiba igen sok embert soha nem enged zöld ágra jutni. Legheylesőbb valamely tervet addig forszirozni, míg sikerül, vagy míg meggyőződünk, hogy helyesebb felhagyni vele. A ki figyelmét változatlanul egy tárgyra irányozza, a körül gyakorlatot szerez s észrevesz oly apróságokat is, melyeket mellőzött volna, ha erejét szétforgácsolja.

A kitartással kapcsolatos a szorgalom és az energia. Hivatásunknak komolyan és tüzzel szenteljük magunkat. Ne halasszuk dolgainkat későbbre. A mit érdemes megtenni, azt egészen tegyük meg. Nem szabad várni sohasem a sült galambra. „Segíts magadon — mondja a francia és aztán az Isten is megsegít.“

Nem szabad figyelmen kívül hagyni azt az igazságot sem, hogy „a gazda szemé bizlalja az ökröt.“ A legjobb alkalmazott is elhibázhat fontos dolgokat, melyek a főnök figyelmét nem kerülték volna el. A ki nem érti mesteriségét és másokra bizza magát, ne csodálkozzék, ha reményei nem valósulnak meg. A ki az eredmény felől biztos akar lenni, kell, hogy l... általában tökéletes legyen. Ha az, akkor alkalmazhat helyettesít, de legyen óvatos a választásban. A legjobb alkalmazott sem elég jó. Ha van megfelelő, mennél tovább meg kell tartani, mert évről-évre használhatóbbá válik. Ha hü szolgálának bizonyul, emelni kell a fizetését, egyrészt, hogy kárpótolva legyen, másrészt, hogy ezáltal leköttessek. Az ily bőkezűség meghozza kamatját.

Vannak fiatal emberek, kik tanidejük be-

fejezése után, nem iparkodnak szolgálathatn tökéletesíteni magukat, hanem elüszálkodva várják az önállóságot. „Nem akarok rabszolgálni lenni!“ — mondják büszkén: „minek tanultam mesterségemet, ha nem önállósítom magamat.“ Kérdezzenek meg egy ily ifjut, hogy honnan várja a szükséges tőkét, talán így fog telelni: „Van egy öreg néném, a ki nemskóra meg fog halni; ha azonban nem hal meg, remélem, találok nemes szívű embert, ki néhány ezer forinttal kiségit.“

Mily balgatagság azonban kölcsönzött pénztől várni eredményt! Kezdőnek, ki a pénz becsét tapasztalatból nem ismeri, a kölcsön nem segít. A kezdő úgy ismerje meg azt, hogy maga szerezz; ha már ennyire jutott, akkor már méltóbb, hogy valaki támogassa. Gyakorolnia kell magát az önmegtartóztatásban és takarékoságban, türelemben és kitartásban, szerezz meg az első ezer forintot küzelemmel és áldozattal — akkor tudni fog idegen pénzzel is banni. Barnum azt állítja, hogy Amerika mostani és régebb milliomasinak kilencz percentsé mint szegény gyermek kezdte életpályáját. Energiával, szorgalommal és takarékosággal érték el a sikert.

Bizony, bizony nehéz dolog eredményt érni el, ha nagyon is könnyen tudunk pénzhez jutni. Már e miatt sem szabad másnak váltót aláírni, míg kellőképp meg nem győződünk, hogy az illető tud fedezetet nyújtani. Az érdekes könyv szerzője erre vonatkozólag a következő példát hozza fel: „Egy kereskedő, kinek az üzlete 20,000 dollárt ér, hozzád megy és azt mondja: Ön tudja, hogy cent 20,000 dollár vagyonom van, s nincs egy cent adósságom se.

telik ki. Tulajdonképen ingyenes a kórházakban alig van. Sokan ugyan úgy vélekednek, hogy vannak, mert tényleg sokan vannak, kik nem fizetnek, mert nem tudnak ápolási költségeket. Hanem tényleg a dolog nem így áll! Míg ő a kórhágyon fekszik, valdó hajsztát tartanak a fizető képes rokonok és illetőségi helye után, hogy fölfödzenek valakit, kinek nyakába sózzák az ápolási költségeket, míg néha fekbér, élelmezés, gyógyszer és orvoslás, s mit tudom én, még minő czimek alatt igen tekintélyes összegre rúgnak. S ezt tekintve néha azt kellene gondolnunk, hogy részvénytársasággal van dolgunk, mely a kórházból is osztalékra spekulál. Talán még oda is eljutunk, hogy a börtön is kurrális fog a kórház-részvény.

Tudom én, hogy a kórházak bizonytalan kiadásait csupán alapítványokból és némi szubvenziókból föntartani nem lehet; de maga a dolog természetese is azt parancsolja, hogy ebben spekuláczióknak, özö czélokknak közreműködni nem lehet, nem szabad. Mert akkor épen azok fognak elmaradni, kik arra tényleg ráutalva vannak, talán nem maguk akaratából, hanem a következmények miatt. A községi számadások tudnak regélni arról, hogy némelyik évben mily óriási százalékok kell fizetni olyan szerencsétlenek ápolási díja fejében, kik azon községek tulajdonképen nem voltak lakói, adófizetői pedig soha. Csupán csak azért, mert szülei ott laktak vagy illetőségét sehol sem fogadták el, s mert véletlenül a lelkész a szülőknek anyakönyvében föltalálta s a dolgot lelkiismeretesen vevén, nem fogadta el. Az illetőségi törvény alapján vagy a község keressen fizetőképessé rokont, vagy fizessen. Eltekintünk attól, hogy mely osztálya a kórháznak, mely ilyen ingyenes betegekkel zsutolva van és kik veszik azt igénybe. Itt csak arra a bennejáróakra reflektálók, mely viszás állapotokat szül és az irgalmasság érzését ugyancsak nem ápolja. A kik az ilyen betegápolási költségek behajtásával és az illetőségi hely megállapításával hivatalserüen foglalkoznak, azt tapasztalják, hogy az első, a ki a kórházba ivtől megremül, a községi bíró, a rokon pedig akár megesküszik, hogy híret sem hallotta. A községek pedig rendszerént tudni sem akarnak felőlök.

Ha e perczen 5000 dollár készpénzem volna, vehetnék egy partit árut, mely két hónap alatt a kétszeresét behozná. Hajlandó nekem váltót girálni?"

Te tudod, hogy annak az embernek csakugyan van 20,000 dollár vagyona s hogy aláírásod által az 5000 dollárt nem kockáztatod. Megteszed tehát neki a szívességet, a nélkül, hogy fedezetet követelnél. Rövid idő múlva felmatt egy beváltott váltót, s tudatja, hogy a vált nyereséghez hozzájutott. Örülh fogsz, hogy jót tettél és egy újabb alkalommal ismét szolgálatára állasz, szükségtelenek: tarva, hogy egy ily pontos és derék embertől biztosított követelj. De ép az a körülmény, hogy az illető könnyen jut pénzhez, lesz ránézve vészthozó. Csak egy váltót kell a te aláírásoddal a bankba vinnie, s meg van a pénze. Egy napon eszibe jut üzleti bőrén kívül eső vállalatba fogni, melyhez 10,000 dollár szükséges. Te szinte gépileg aláírod a váltót. A vállalat azonban nem bonyolítható le hamar s még 10,000 dollárra van szükség. Mielőtt azonban az új váltó lejárna, a spekuláció rosszul üt ki s az egész pénz elveszett. Barátod azonban szegényen (vagy óvakodik) bevallani hogy elspekulálta fele vagyonát. Más vállalattal akarja kárpótolni magát, s újból hozzád fordul. Te gyanutlanul aláírsz neki, a mikor már semmije sincs, s a vége az lesz, hogy elspekulálta a saját vagyonát, még a tiedet is. Megkímélheted volna magadat ettől, ha girálás előtt fedezetet kértél volna. Akkor nem spekulált volna vagyonán tulí összegig.

Nagy értéket képvisel a becsületesség és pontosság minden tekintetben. Barnum úgy nyilatkozik, hogy nincs nehezebb, mint tisztességtelen uton pénzt szerezni. A tisztességtelen eljárás hamar napfényre jön s az illető elől el lesz zárva a kilátás is. hogy eredményhez jut-hasson valaha.

(b. a.)

Igy állanak a dolgok már most, mikor még a gyógyszer — mint mondták, a községek nyakába nem szakadt. Mi fog történni, ha csakugyan keresztül intéznék, hogy a betegek gyógyszerreit a községek tartozniék fizetni, a mint pedig terve van véve? Bizonyára még szomorubbak lennének az állapotok!

Pedig eddig is elég szomorú. A községek ugyanis azon tapasztalatból, hogy az illetőség révén sok olyanok ápolási költségeivel terheltek, kik soha a községben nem laktak, a község terheinek viseléséhez semmivel sem járultak, csak legfölebb azt a szívességet tették meg, hogy talán épen átmenetileg hajadon anyától ott születtek, kinek illetőségéről azonban akkor szó sem volt, úgy segitenek magukon, hogy a kinek illetőségét feltétlen bizonyossággal nem tudják, azt ha esetleg megbetegszik, vagy betegen érkezik a községbe, egyszerűen tovább toloncolják — nem a kórházba, hanem a szomszéd községbe, hogy azután azok adják tovább.

Hogy a betegeknek ilyen toloncolása nem valami épületes látvány olyan előtt, ki valamiké jó érzéssel bír, természetes. De azért mégis gyakori. A községben pedig ritka eset, hogy ápolás alá valaki elvállalja, hacsak nincsen, miből a költségeket fedezze, kórházba pedig egyszerűen azért nem szeretik szállítani, mert vagy fölötte messze van, s a szállítási fuvart senki meg nem téríti, vagy attól félnek, hogy az ápolási költség a beszállító terhére fog kirovatni. Ha pedig a beteg utközben hal meg, akkor meg még a temetési költség is első sorban a szállító községet szokta terhelni s ha egyszer el van temetve, ugyancsak várhatja, míg az előlegezett költség megtérül. Pedig a községek büdzséje sok ilyen előreláthatlan kiadást nem szokott megbírn. Tudok esetet, mikor az ilyen óvatos, takarékos, de aligha keresztény lelkületű bíró a halálos ágyról rakatta a beteget kocsiira, hogy valamiképen a szomszéd községnek expedíálhassa. Utközben szerencsésen meg is halt a beteg, s a holtak egyszerűen ledobták a szomszédközség bírójának udvarán. Egy másik bíró meg, a kihez így per schubb szállították a haldokló beteget, ki addig — míg ő forspont után járt, nagy bosszúságára meghalt, — azon tanakodott az eljárással, nem volna-e jó a halottat hamarjában tova szállítani, s csak a lelkész közbenjárására állott el szándékától.

Mi keresztény katolikusok az irgalmasságot az irgalmasságért becsüljük s nem vagyunk mindenkor elragadtatva a mindenféle czélokra tánczólok humanisták és filantropok nagy hangu jótékonyaságától. Mert a sok tánc és jótékony dinom-dánom rendesen csak addig tart, míg van hely hová a nagynevű tánczrendezők érdemeit följegyzik. Nem vagyunk barátai annak a centralizáló törekvésnek sem, mely mindent az államhatáron akar egyetíteni, de mindent is csak töle vár. De ha egyszer az irgalmasság érzését az eddig nagyon felszeg intézkedésekkel a közönségből kiolték, kórházi, közművelődési adóval a községek gyonge büdzséjét is olyan nagyon megterheltek, hogy a sok házi szegény tartása, a vándorlók örökös zaklatása mellett még esetről-esetre igen tetemes betegápolási költségekkel is terhelt községek szintén roskadoznak és pedig talán legtöbb esetben a nagyobb, vagy mondjuk a fő-és székvárosnak prostituáltjai miatt, ne csudálkozzék senki, ha az eddigi törvényeket teljesen céltl terveszetteknek tartjuk, s azok czélszerűbb reformjára óhajtvá várunk. Ez sem ad teljes sikerre reményt. Míg a társadalom ismét hozzá nem szokik, hogy a jót jóért művelje, ne pedig hiúságból; míg a könyörületességnek keresztény fogalma vissza nem állítottatik, s a szerint nem gyakoroltatik: addig az irgalmasságnak csak egy lesz kelete, ha rendjeleket szerez. Most azonban a keresztény szeretetet lankasztják, s az irgalmat majdnem gyűlölet tárgyává tessik azon sokszoros zaklatások folytán, mikkél a betegápolási költségek örökös hajsztolása által a községek botránkoztatják.

Választás előtt.

Rég óta nem mutatkozott oly élénk érdeklődés a városi képviselőválasztás iránt, mint a mely holnap, vasárnap fog végbemenni. A kormánypart nem táplál reményeket. Székesfejerváron a független polgárság körében az egyházpolitika elhagadása a liberalizmus renomméját. Tóth Aladáron, a hivatalnokokon, no meg a részvénytársaságilag kezelt szabadelvű újság és a recepiáltakon kívül nincs itt híve a polgári házasságnak és az állami anyakönyvvezetésnek.

Székesfejervár a legpregánsabb bizonyosság az ország színe előtt, hogy a revizio nem csupán a néppárt kívánsága. Vágyát és törekvését képezi a minden tisztességes keresztény polgárnak, legfölebbkép a katolikus hiten levőknek. Pártkülönbség nem szolgálhat akadályul, hogy ebben a kérdésben együtt érezzenek és együtt működjenek. Reviziót követelhet a függetlenségi ép úgy, mint a 67-es alapon álló nemzeti és néppárt. Elvföladásról csak időtáki beszélhetnek, mert a revizioért való küzdesben mindenki fönttarthatja közzégi elveit és álláspontját.

Természetes, hogy a kormány és annak sajtója nemcsak rossz szemmel, hanem aggodalommal látja egyre nőni a revizionisták táborát s abban összevegyülve a néppártiakat és függetlenségiakat. Mily taktikát lehetne alkalmazni az egyesülés ellen?

Előveszik a régi fegyvert: a rágalmazást. Mutatn a néppártra kigyót-békat kiáltottak s egyidejűleg befeketítették a korona és a nép előtt, — amott forradalmi, emitt pecsovic szinben tüntetvén föl — ráfogják a helybeli függetlenségi pártra, hogy titkos néppárti.

Mily gyermekeken naiv fogás! Hát képzelhető-e, hogy akad csak egy függetlenségi polgár is, aki visszalépne a revizioóra való törekvéstől amiatt, mert néppártisággal gyamszitatják? Igaz, hogy a néppárt volt az első és eddig egyetlen párt, mely nyíltan, férfiasan kiírta zászlójára a revizio jelszót, de e jelszó nem képezi monopoliumát. Vezérei nem szeparatikus érdekekért küzdenek, hanem az egész nemzet s a kereszténység érdekeiért. S így csak sikernek tekinthetik, ha programpontjaik más pártok kötelékébe tartozóknál is találunk követőkre.

Örömmel konstatáljuk a választás küszöbén, hogy városunk törvényhatósági bizottságába a választó polgárság oly férfiakat akar küldeni, kik független meggyőződésüket és hitüket nem adják sem bérbe, sem hatalmi befolyásnak nem rendelik alá. És az utolsó perczen is figyelemzetjük elvbarátainkat, hogy kizárólag csak olyanokra adják szavazatukat, kik nem engedik magukat a liberalizmus jár-szalagján vezetetni.

A választásoknál a következők fognak szerepelni elnökök gyaránat:

1. A Belvárosban, elnök: Felmaier Károly, h. elnök: Szélke Kristóf. — 2. Palotavárosban, elnök: dr. Kövessy István, h. elnök: Marschall Mátyás. — 3. Tóvárosban, elnök: Pálffy Károly, h. elnök: Gyurkovics Alajos. — 4. Vízvárosban, elnök: Alaghi Dezső, h. elnök: Flaskár József. — 5. Felsőváros I. kerületben, elnök: Havranek János, h. elnök: Berregi József. — 6. Felsőváros II. kerületben, elnök: Antal Ferencz, h. elnök: Szüts József.

Farsang.

A viharoknál kath. kör f. hó 2-ai könyvtára javára igen sikerült tánczerkó egybekötött tánczesztélt rendezett, mely alkalommal felléptek: Kneziás Pál 3 frt, dr. Szalay és id. Róza Ferencz 1 frt 80 kr., N. P., Fencs Imre, Klárik József, ifj. Róza Ferencz, dr. Major Ferencz 1-1 frt, Lukács Antal 1 frt 60 kr., Antal Antal, Fábán István, dr. Trummer Gyula, Vágner Antal, Fábán István, dr. Bédai József, Antal Ede, 80 kr., Fial József 60 kr., dr. Bédai József, Antal János, Schaffhauer Károly 50 kr., Fekete Antal 40 kr., János, Schaffhauer Károly, Antal Ferencz, Tóth Imre, Szigl János, Hoffmann Ferencz, Antal Ferencz, Halász József, Libics József, Rigler János, Pölcs István, Fekete József, Háden Ferencz, Stöger Péter, Kiss Antal, Fekete József, Valentovics Mihály, Knidhoffer Ferencz, Radcsa Ferencz 50-30 kr., Bürgermeister György, Tujner János, Takács József, Szigl József, Langmár István 20-30 kr., Promper János, Baab József, Schuller György, Endl Károly, Szalai Ferencz, Halász János, Tujner István, Pataki Gábor, Aeschbrenner István, Tuják János, Gangl József, Engelhardt József, Horváth Károly, Conyor Dénes, Vázi János, Schmeck János, Broxmann János, Martin Antal, Libics János, Fekete Imre, Promper József, Klein János, Vágner Károly, Récei István, Rohlák Ferencz 10-10 kr. A jöteknységért hálás köszönetet kifejezni itt a nyilvánosság terén is kötelességnek ismeri az elnökség.

A rácz-almási kath. kör saját könyvtára javára fényesen sikerült zártkörű táncmulatságot rendezett f. hó 9-én. A összes bevétel volt 86 frt. 30 kr. kiadás 27 frt. 77 kr. Fölülfizettek a következők:

Vörös János 10 kr., Vildri V. 20 kr., Barcza Gábor 70 kr., Barcza Gáborné 70 kr., Gombóc József 70 kr., Miss Mihály 10 kr., Taghuti Károly 40 kr., dr. Kemény Kálmáné 60 kr., Bajnai Ferencz 20 kr., Oberrecht Gyula 10 kr., Hollós K. 70 kr., Hédényi Ferencz 70 kr., Varga János 40 kr., Paczons István 1.40 kr., Hakk János 40 kr., Láng Mihály 10 kr., K. H. 70 kr., Berkes uró 4.70 kr., Maör Nándorné 2.70 kr., Felhósi István 10 kr., Födör István 2 frt, Lehotzky Dániel 50 kr., Kovács Kálmán 70 kr., Fogadják a kör hálás köszönetét mind azok, a kik fillérekkel a nemes célt előmozdítani iparkodtak.

A nagy-perkátai fiatalság folyó hó 13-án a perkátai kaszinó könyvtára javára sikerült táncmulatságot tartott. A tiszta jövedelem 97 forint volt.

Városi és vidéki hírek.

— Személyi hír. Dr. Steiner Fülöp megyéspüspökünk szerdán délután Budapestre s onnan Holdházy János cz. püspök látogatására Bécsbe utazott. Holdházy e napokban súlyosabb természetű operációt állott ki.

— Udvari gyászjelentés. A megyei és városi törvényhatóságok érkezett jelentés szerint, legfelsőbb rendeltére: néhai Erzsébet, oldenburgi nagyhercegnő, ő királyi fenségeért, az udvari gyász 1896. évi február hó 7-étől, péntektől kezdve tíz napon át, változás nélkül, bezárólag február hó 16-áig viselendő. A cs. és kir. tábornokok, törzs- és főtisztek az egész gyászidő alatt szolgálaton kívül a fátlyot a balkaron viselik.

— Nagybójtai pásztorlevél. Megyéspüspökünk pásztorlevelet küldött szét papságához, figyelmeztetvén azt a nagybójtai időszak fontosságára. Levelét a következő szavakkal vezeti be: Törekedjünk a husvétot megelőző ezen napokban a papi életszentség tökélyesítésére. Bójtöljünk ne csak testben, hanem lélekben is. Növekedjék a mi buzgalomunk imában és az Isten dicsőségének előmozdításában, az anyaszentegyház védelmezésében, a lelkek üdvéinek fáradhatlan előmozdításában. Napi elmélkedéseinkben élénkebben, mint máskor, vessük emléküinkbe Jézus keserű kinszenvedését és halálát. — Azután közli a püspök az egyházmegyéjére kötelező bójtai rendeleteket.

— Zichy Jenő gróf hazajön. Zichy Jenő gróf második kaukázusi expedíciójáról már urban van hazafelé. Egy tegnapi érkezett távirat jelenti, hogy a gróf kíséretével Odeszsaába érkezett, a hol még néhány napig marad és a jövő szerdán, e hó 19-én, Lembergen át a délutáni gyorsvonattal Budapestre érkezik.

— Az iparos ifúság önképző-köre csütörtökön este a kör helyiségében Barna Lajos elnöke alatt és a tagok élénk részvétele mellett választmányi ülést tartott. Elhatároz-

ták, hogy márczius 15-én, a szabadság eme nagy napján, a kör ünnepeit rendez, szavalat-, dal- és felolvasással. — Továbbá elhatározták, hogy a kör rendez évi közgyűlését márczius 8-án délután 3 órákor tartja a városház nagyszobájában.

— Esküvő. Volák Gyula államvasúti hivatalnok tegnapi délután esküdt örök hűségét Heiss Lujza kisasszonynak, Heiss Alajos polgártársunk kedves leányának.

— Fanatizmus vagy rosszakarat? Az a magatartás, melyet a „Székesfehérvár és Vidéke” című, részvénytársaságilag liberalizált újság tanúsítja hatholikusok ügyei és a kath. kör ellen, a legszelebb körben felháborodást kelt. Legutóbb a kath. kör közgyűléséről oly modorban referált, hogy eddig csak a „Pester jüdische Zeitung”, meg az „Egyenlőség”-nek nevezett héber klotzet-papir művelte. Szerinte az az 1000 főnyi, komoly és intelligens közönség, mely a közgyűlésen résztvett, a külvárosok értelmetlen népsége, melyről csak gunyval és lenézésel lehet nyilatkozni. Persze, a kormánypart előtt csak az tartozik az intelligenciához, a ki vakon engedelmeskedik a főispánnak, s nem esküszik másra, mint az egyedül üdvözítő liberalizmusra. Intelligensek tehát a Galicziából beszakadt handlézsidók, de buta paraszt az a katolikus polgár, a ki rendben tartja gazdaságát, résztvesz a közügyekben, szorgalmasan művelődik az olvasókörben, s híven ragaszkodik hitéhez és hazájához. Hát csak tartásuk meg maguknak a Goldstein Számikból alakult intelligenciát. Mi nem kérünk belőle. És csufolódjanak a magyar polgárság fölött mindaddig, míg a csufolódás egyszer a torkukra nem lesz forrasztva.

— Visszatérés. Vámosi János helybeli lakos, református szülök fia, szíve sugallatát követve, visszatért az egyedül üdvözítő egyház kebelébe. A hitvallást Gremspurger István apátplébános kezeibe tette le folyó hó 9-én.

— Új katolikus politikai lap. Az Ungvárott 9 óta megjelenő „Kelet” című lap, melyet Drohobeczy püspök alapított, f. hó 6-ától kezdve mint politikai lap folytatja működését. Az 5000 frtos kancazió Molnár János apát, a néppárt országos közp. irodájának főnöke tette le Ungvármegye alispánjánál.

— Tánczesztély a felsővárosi kath. fiókkörben. A székesfehérvári kath. körök téli mulatságainak egyik legsikerültebbjét tartotta f. hó 9-én a felsővárosi kath. fiókkör. Az összetartás, együtt érzés szelleme, mely annyira átjárta a kört, oly nagy számú tagokat hozott össze, hogy az öt helyiség, mely a résztvevők rendelkezésére állott, szűknek bizonyult. Felsőváros színe-java vett részt e mulatságon, mely a kellemest a hasznossal oly sikerülten összhanga hozta. Vidámság, jókedv sugárzott le minden egyes jelenlevő arczáról, s annak daczára, hogy zsufolásig megtelt a helyiségek minden legkisebb zuga, példás rend uralkodott mindvégig. Részt vett ezen a kör elnöke, ft. Tamás Vilmos is, ki harsogó éljenzések közepette éltette a kath. kör tagjait. A szép ünnep, mely csak a reggeli órákban ért véget, szépen jövedelmezett a kath. kör könyvtárának, melynek javára rendeztetett a tánczesztély.

— Kinevezés. Dr. Vajda Kálmán rácz-almási orvost tiszteletbeli járásorvossá nevezte ki a főispán.

— Megszökött katona. A Gageren báró nevét viselő 12. sz. uhánus-ezrednek Székesfehérváron állomásozó 2. századától folyó hó 14-én reggel megszökött egy Zabka Toma nevű közlegény, kinek eddig sem akadtak nyomára. Az ezredparancsnokság azonnal értesítette az esetről a polgári hatóságot. Az illető magas termetű, barna haju és szemű, hosszukás

arczsal, szabályos orral s kicsiny szájjal; beszél és ír horvátul.

— Modern pogány. Szolnoki levelezőnk a következő elszomorító esetről érteit benünk: Szolnokon a legközelebb mult napokban egy állami főgymnáziumi tanár bejelentette magát a róm. kath. plébániahivatalban, hogy ő felekezeten kívül akar élni. Mikor a lelkész azt a kérdést intézte hozzá, hogy mi okból lép ki az anyaszentegyház kebeléből, ezúriksan felel: mert az egyház által vallott hitigazságokat, mindazokat, melyek a tridentumi sz. zsinatban foglaltatnak, nem hiszem. Azon megismételt kérdésre, vajjon mi az oka annak, hogy a bevett vallásfelek-zetek egyikébe sem dhajt felvételni, azt válaszolá: Mert a bevett vallásfelekezetek által vallott hitigazságokat nem hiszem. — Tehát modern pogány akar lenni? — Igen, pogány akarok lenni. — Az eset nagy felháborodást keltett az intelligens körökben s a szülök lépéseket fognak tenni, hogy az atheista tanár veszedelmes nevelése alól elvonják gyermekeiket.

— Egy üldözött káplán. Olvasóink emlékezni fognak, hogy Kneziás József káplán mily zaklatásoknak volt kitéve Ráczkevény a politikai hatóság részéről. A hitbuzgó egyházi férfit az önkény tovább is üldözte: a bíróság elő állították többféle képtelen vád alájján. A tárgyalást a bpesti törvényszéknél tartották meg e hó 13-án és 14-én, s bár a tanak az elnök és az ügyész minden faggatása daczára a vádlott mellett nyilatkoztak, s igazolták, hogy Kneziás sem a polgári házasság, sem a felekezeten ellen nem izgatott, a bíróság mégis elítélte törvény ellen való izgatás miatt fél évi fogságra és 250 frt pénzbüntetésre. — Ezt nevezik a liberálisok a pacziókálás munkájának.

— Köszönetnyilvánítás. Fogadják mindzok, kik felejtethetetlen ferjem elhunyt alkalomával részvétünkkel fájdalommat enyhíteni iparkodtak, hálás köszönetemet. Öv. Kirisits Józsefné.

— Késelő legények. Lencsés István és Arany Vadász János a mult pénteken éjjel a rácztemplom előtt találkoztak Skoda Jánossal, ki régi haragosuk. A legények közönytötték Skodát, de mivel ez nem viszenozta közönytésüket, szóváltásba eredtek, a minek az lön a vége, hogy Lencsés János előrántotta bicskáját, s fejbe szurta Skodát. A rakoncaztlan legények most a rendőrség hörtöncében várják büntetésüket.

* A tavaszi saisonra igen szép választéku szövetek, női kész gallérok, kabátok, gyermek felöltők érkeznek Steininger Sándor jó hírnevű divat üzletébe. Ugyanitt ruhák elfogadatanak a legújabb divat szerinti készítésre. Meglehető olcsó árákért szolid kivitelben.

* **Goldschmid Sándor gazdasági szakirodója Zala-Egerszegen.** Ajánl a n. é. gazdaközönségnek gépész, kovács, bogárnár, kocsis, béres és gulyásokat Szt-Györgynapra, valamint arató és szakmány munkásokat.

Kiállítási munkálatok.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, febr. 14.

Az ézredéves kiállítás lassunkint, hogy mind melegebben süt a nap, kiolvad a hóból, a szásztorony paloták környéke megnépesül s megint eleven, mozgalmas, munkás élet indul meg azon a helyen, a hol néhány hónap mulva egész Magyarország és a művelt külföld nagy ünneplésekre gyűl össze. Most már befelé vonul a készülő munka, a pavilonok, csarnokok, pompás épületek belső díszítéséhez, fölcziczomzásához fognak, hogy a jövő hónapban már hozzáfogassanak az érkező kiállítási tárgyak kicsomagolásához és elhelyezéséhez.

A díszítő munkák természetesen legkülönbözetben abban a hatalmas palotacsoportban, amely kivárából is, a legimpozánsabb és a mely emelő szerint a legzebb, legmeglepőbb és legérdekesebb épületelemek egész Magyarországának, hanem az egész kontinensnek is. Arról a csodaszép alkotásról szólnak, melyről már néhányszor volt szó ezen a helyen: a történelmi épületecsoportról. Már megszűröl, a tő felől jöve megfogja a látogató figyelmét s aztán nem is ereszti el egy pillanatra se. Le se tudjuk venni róla a szemünket, míg egészen a közelébe nem érünk és és mindig újabb szépségeket fedezünk fel rajta. S bárhol, az ország akármely részéből jöjjen valaki, egy-egy ismeret is fedez fel rajta: egy orozatot, párkányt, ablakot, díszítést, a mit odahaza egy-egy nevezetes történelmi fontos épületben már látott. Mert hisz ez a hatalmas épületecsoport nem egyéb, mint Magyarország összesített építészete, az ország köbe épített történelme.

S ugyanilyen a bejárata is. A jaaki templom udvarában ott találjuk a román építészeti összes megmaradt emlékeit. A nagy oszlopcsoport minden oszlopfője más és más, de mindegyik egy-egy régi emléket örökít meg. A vajda-hunyadi Nye-bojze vár falait a Hunyadiak, Szilágyiak, Bakácsok, Vitészek, Czillek, Garák czimerei ékítik, a fali képek akkori harcai tornákat, vízei tetteket ábrázolnak, olyan modorban megfestve, a hogy akkortájt dolgoztak. Odébb már gobelinek díszítik a falakat, olyan módon megfestve, mintha drága szőtt szőnyeg borítaná a falat. Tovább a Bakács-kápolna hű utánzata az esztergomi bazilikából szem elé hozza családiaság hiven az ország legzebb építési emlékeit. Gyönyörűek a falfestmények a harcászati oszlopokon, de még szebbek az egyházi kiállítások termeiben, a hol régi és modern templomok falfestéseit és díszítéseit találjuk hiven másolva.

A kiállítási tárgyak is nagy arányokban érkeznek már a történelmi kiállításra. Kínesek, műtárgyak, drágaságok, a melyek láttára valószínűleg káprázik az ember szeme. A király kiállítását, a Hofburg magyar kincseit most csomagolják s most készítik szállításra a német császár gyűjteményéből is a magyar vonatkozású tárgyakat. Ezeket s kincseket nagy őrizet alatt hozzák Budapestre, a hol már akkorra egész kincsesház gyűl össze mesés értékű drágaságokból.

Erre az időre együtt lesz a kiállítás őrszemélyzete is, amely a csarnokokban felügyel s a nagy közönségnek mindenféle utabiztosítással szolgál. A személyzetet most alkalmazza az igazgatóság, még pedig annak rendje és módja szerint való sorozásán. Mindennapra becsatlának vagy száz álláskeresőt (Magyarországon akadna egy napra tízezer is) s ezeket egy rendes vizsgáló-bizottság elé állítják. Miután az írásait, bizonyítványait elcru megvizsgálták, személyre veszik őket magukat is. Arra néznek legfőképp, hogy szemrevaló, ügyes figurák legyenek, tetszőek, intelligens képpel, s amellet kellő ügyességük és elég műveltségük is legyen, hogy majdan a publikumnak felvilágosításokkal szolgálhassanak.

Bizony átlag csak minden harmadik, negyedik pályázó válik be, pedig egyik-másik mesze vidékről jön föl a fővárosba szerencsét próbálni. De akármilyen rigóros is a bizottság, nálunk kenyérkeresetre mindig akad vállalkozó, s nem lehet annyi alkalmazottat keresni, hogy tizannyi ne jelentkezzenek.

Még sokkal nagyobb számban és sokkal nagyobb túrelmélységgel pályáznak alkalmazásra — a nők. Amíg egy férfi folyamodik állásért, három nő jelentkezik, dacára, hogy a nők számára való állás alig van. Vagy ötven női elárúitói állás van s arra a jelentkezők száma már most ötezer felé jár. S mindennap szaporodik ez a szám átlag ötvennel-hatvanal, úgy, hogy sokszor támadhat az embernek az a gondolat, hogy törvénynevel kellene kötelezni a hazánkban levő sok agglógenyát a nőülésre.

Irodalom és Művészet.

Vezérkönyvet adott ki a bpesti oltáregylet a legfőbbesebb oltári szentség folytonos imadására. A kis füzet két részből áll. Az első rész azon ájtatosságokat foglalja magában, melyeket az oltáregylet tagjai a havonkinti egy órai imadás alkalmával bizonyára nagy lelki haszonnal végezhetnek. A második rész a havonkinti tartani szokott nyilvános közös istentisztelet számára íratott azon czéliből, hogy az oltáregylet közös istentisztelet országiszteret egy-egy tettben vezessék. A vezérkönyv darabjának 0 kr. Kapható: az egyes egyházak megyei megbízott urak

nál, valamint „A budapesti központi oltáregylet igazgatóságánál Budapestben, belváros.”

A pap és az oltári szentség. Ez a címze annak a könyvalakban megjelent 30 elmélkedésnek, melyet Chaumont után Bodonyi János Antal kecskeméti segédlelkész bocsátott közre. A kath. papság, melynek hivatása, hogy a legméltóságosabb oltáriszentség iránti valódi áhitatot megértse és gyakorolja. hasznos segéd-eszközt nyer ezen ájtatossági gyakorlatokban. A mű egyedül a szerzőnél, Kecskeméten szereshető meg; ára fizve 80 kr, vászonkötésben 1 frt 20 kr.

S z i n h á z .

Négy operette-előadás egymásután, egy kicsit sok a jóból, még ha Sugár Arankánál kiválóbb énekesnő szerepel is vendég gyanánt. Az aradi színház primadonnája kétségkívül mind a három estén szép sikert aratott, de maradóbb emléket nem hagyott maga után. Úgy találtuk, hogy énekelettsége és iskolája felül túlzott az aradiak dícsérete s a vidéki fileket inkább betétes trillákkal és staccatokkal vesztegeti meg, mint egyenletesen kidolgozott énekekkel. Az is föltűnt nekünk, hogy hallottunk töle hamis hangokat, sőt a Böregér előadásán egész hang különbség is mutatkozott közte és a zenekar között. — Hogy miért került színre az ő vendégszereplése után ismét egy operette, azt csak a direktor tudná megmondani. A tár ulat tenoristája valószínűleg nem örült neki, mert négy estén át énekelni fárasztó dolog. De elismeréssel konstatáljuk, hogy Nagy Gyula még a negyedik estén is odaadással és szépen énekel, mint a Szép Helena-beli Páris. Az előadás egyébként nagyon közepes volt. Csongory Mariska szalonruhában sokkal graциózusabb, mint Helena lenge kosztümjeiben. A chiket azonban most sem vitathatta el senki tőle. Kötűn Menelaus volt maszokban és mozdulatokban, Hegyesi, mint Chalchas pedig Dobó jeleskedett és azzal az alkalmi czélzásával, hogy nagy a deficit, mert „drágák a képek”, viharos derűtséget támasztott. A bösz Achilles és a két Ajax gyöngőn festettek. Réti Linát illetőleg, Orestes kostümjének hatása alatt jóllehet színházlátogatókat elhatározták gyűjtés indítását, hogy a kis primadonna jövőre ne Ripacs Amandaktól levett ruhákban jelenjenek meg a fejérvári közönség előtt.

Szombaton A szókimondó Asszonyosság ment, melyre még visszatérünk. Holnap délután: Goldstein Száli, este a Csikós.

A jövő hét érdekes estéje lesz a Nagy Galeotto szerdai előadása. Echegey a remek drámáját a társulat szorgalmas és ambiciozus tagja, Lomniczy választotta jutalomjátékkul, s vele együtt fog játszani a nemzeti színház kitűnő szerelmes színésze, Mihályfi Károly. A közönség, mely Lomniczyt látja nap-nap után arnyi önfeláldozással működni, ez estén bizonyára eljön tapsolni neki és a kiváló vendégművésznek.

Közgazdaság.

* A martonvásári takarékpénztár 1895. évi zárszámadása 936.042 frt vagyont mutat ki. A részvénytőke 112.600 frt. Tartaléktőke és adóalap 50.361 frt. A takarékbetétek összege 508.999 frt; váltók és jelzálog-kölcsönök 265.906

frt. A pénztári forgalom volt 6,248.222 frt 35 kr. Az évi nyereség 17.667 frt 83 kr. A múlt évben kibocsátott részvények mind el lettek helyezve. A nyereségből 883 frt 39 kr, vagyis 5%-ot fordítanak a tartaléktőkére, 3,362 frt 87 kr (!) igazgatósági tantiémére, 526 frt 24 kr a felügyelő-bizottságnak, jótékonykezéltre 275 frt, 1000 drb részvényre osztalékul 10,000 frt, adóalap 609 frt 27 kr, külön tartalékalapra 811 frt 77 kr, tisztai jutalmazásokra 1,209 frt 29 kr. — Szükségesnek látjuk megjegyezni, hogy tulságos magasnak találjuk egy részvények kamatozási percentszámát, amely 13 1/2 %-ra rug, valamint az igazgatóság jutalékát. Ez a nagy haszon a felek rovásán alapszik, kik kölcsöneikért nagy percentszámot fizetnek és betéteik után alacsony kamatlábát kapnak. Sajnos, hogy ez a rendszer nemcsak a martonvásári, hanem a többi takarékpénztárnál is dívik. A fentebbihez hasonló kimutatók szólnak legkésebben a megyei hitelszövetkezetek mellett.

* Örömmel tapasztaljuk, hogy Ungváry László 121 holdas czéglédi gyümölcs-faiskola telepe nemcsak a hazában vált mindenki előtt ismeretessé, hanem most már szívesen keresik azt fel Románia, Bosznia, Herzegovina, Galiczia s főleg Ausztriából is rendelők. És hogy a keményesebb izlésű külföldiek, mint vannak az Ungvárytól szállított csemetékkel megelégedve, arra nézve többek közt szolgáljon tájékoztatóul **Umlauf cs. és kir. udvari kert-igazgató (Bécs-Schönbrunn)** alább következő eredeti levele: „Különösen örömmre válik önt értesítenem, hogy ideküldött csemetéi kifogástalanok és valóban szépek. En csak elismeréssel nyilatkozhatom az ilyen kitűnő minőségű anyag előállításáért és ezennel felkeresem önt, hogy hasonló kifogástalan minőségben az itt leirandókat küldeni sziveskedjék. **UMLAUFT cs. és kir. udvari kert-igazgató (Bécs-Schönbrunn.)**“

* A kiállítás bérletjegyei. Az ezredéves kiállításra már megkezdették a kiállítás egész tartamára érvényes bérletjegyek kiadását. A bérletjegyek névre szólnak, s fotográfival vannak ellátva. A kiállítás egész tartamára, mindennap érvényesek, a megnyitástól a bezárásig a nap minden órájában, még a megnyitás napján is, a megnyitótól ünnep befejezése után. Hogy e bérletjegyek tulajdonosai a bejáratnál felállított turnikék előtt ne legyenek kénytelenek várakozni, az ő számukra minden kapunál külön bejáratokat fognak csinálni. A bérletjegyek ára: a) A kiállítás egész tartamára érvényes bérletjegy ára 20 frt. b) A bérletjegy tulajdonosának családjához tartozó személy és alkalmazott számára ugyanily jegy 10 frt. c) Kiállítók családjához tartozó személyeknek és alkalmazottaknak szóló bérletjegy 10 frt. d) Állami és közhivatalnokok valamint a közönség és a m. kir. honvédség és csendőrség tisztjei, nemkülönbön az ezek osaládjához tartozó személyek és alkalmazottak számára ugyanily bérletjegy 10 frt. e) Tizenkét évesnél fiatalabb gyermekeknek való bérletjegy 5 frt 50 kr. A bérletjegyek a kiállítási jegyirodában kaphatók (Gizella-tér és Vigadó-utca sarkán I. em.) mindennap reggel 8-tól este 10-ig. A közönség kényelmére a jegyirodában fényképező műterem is van, a mely este is dolgozik, s 1 forint 50 krajczárért csinál egy-egy felvételt. Az időleges állatkiallításokra, a melyek külön területen lesznek (Városliget, Erzsébet királyné utja) se a rendes belépő jegyek, s a bérletjegyek nem érvényesek. Ezekre külön 50, 30 és 20 krajczáros jegyeket fognak kiadni, valamint az összes kiállításokra (62 nap) érvényes bérletjegyeket is 5 forintjával. A ki-

Állítási bérletjegyek tulajdonosi kedvezményes áron válthatnak az állatkiállításokra érvényes kiegészítő bérletjegyet, még pedig: a 20 frtos bérletjegyre 3 frt a 10 frtos bérletjegyre 2 frt, 50 kr. az 5 frt, 50 kros bérletjegyre 2 forint.

* **Üveggyár a főváros mellett.** Budapest közelében nagyszabású üveggyárat akarnak létesíteni. A gyár a legnagyobbobbszában telepek egyike lesz s be lesz rendezve a legközségsébb palackoknak ép úgy, mint a legfinomabb tükörüvegeknek előállítására. A rákosi pusztai homokterületei rendkívül alkalmas anyagot adnak az üvegfőzésre s a gyár számára már is vásárolják a szükséges földterületeket.

* **A hajózás megnyitása.** Az összes folyamhajózási vállalatok sürgős előkészületeket tesznek a hajózás megnyitására s e végből a téli kikötőkben állomásozó hajók felszerelésére és a legénység szolgálatba lépésére kiadták a rendeletet. Ha a jelenlegi rendkívül kedvező időjárás tovább is így tart, akkor már a legközelebbi időben, de mindenesetre e hónap második felében megindul a hajózás a Dunán. Tavaly márczius végén kezdődött a hajózás s így az idei szezon egy teljes hónappal előnyben volna a tavalyihoz képest.

* **A bőrarak felemelése,** mely a múlt ősszel az egész kereskedelemben éreztette hatását, most újra kilátásban van. Nem kartell-szerűen, de mégis egységesen drágítani akarják a bőrgyárosok a z arakat s ezt azzal okolják meg, hogy a készlet igen erősen fogy és a nyersbőr rövid idő múlva drágább lesz. Az eddigi tárgyalások eredménye még nem lett nyilvánvalóvá.

Piaci árak Székesfehérváron.

— február 15-án —

Buza	6.10—6.70
Rozs.	6.00—6.00
Árpa	4.30—5.00
Zab	5.90—5.90
Tengeri	4 — 4.10

Ifj. FÜSTÉR IMRE

asztalos- és kárpitos butorraktára

Székesfehérvár, Iskola-utca 10.

A nagyérdemű helybeli és vidéki közönség becses figyelmébe ajánlom ujjonnan berendezett dus választékú

* * kárpitos és asztalos butorraktáramat, * * *

hol minden e szakmába vágó munkák nagy választékban kaphatók a leggyorsruhábtól a legfinomabbig, u. m.: háló, ebédlő, szalon, iroda és előszoba berendezések. Széjjel nyitható fotel, mely éjjel ágynak alkalmazható, magas divánok, ottománok, tükrök, képek és más itt fel nem sorolt asztalos- és kárpitosmunkák.

Különösen ajánlom figyelembe venni, hogy a megrendelt butordarabokat vagy átalakítások kézimunkák módrozása, régi butorok a saját műhelyemben és felügyeletem alatt készülnek; miért is minden nálam rendelt butorokért, illetve munkáért kezességet vállalok.

Rajzokkal, mintákkal és költségvetésekkel szívesen szolgállok. Vidéki megrendeléseknél a címre különösen vigyázni kérem.

Tisztelettel:

Ifj. FÜSTÉR IMRE.

11/1394.

Pályázati hirdetmény.

Székesfehérvár szab. kir. város törvényhatóságánál elhalálozás folytán üresedésbe jött 630 frt törzsfizetés, 120 frt lakbérletmenny s nyugdíjképességgel összekötött mértékhitelcsitői állásra pályázat hirdettetik.

Felhívtnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, miszerint kellőleg felszerelt kérvényüket f. é. február 26-ig bezárólag a tanácsi iktató hivatalba adják be.

A fentebb jelzett állás f. évi február hó 27-én tartandó rendes közgyűlésen, választás útján fog betölteni.

Székesfehérvár, 1896. január 27-én.

Havranek József

polgármester.

Van szerencsém tisztelt vevőimtet és a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy állandó nagy raktárt tartok a számos kiállításon legelső díjjal jutalmazott és az orvosok által legjobban ajánlott

„Esterházy Cognac“-ból

a gróf Esterházy Géza-féle cognacgyár-részvénytársaság, Budapest gyármánya.

Tisztelettel

Lichtnekert Antal

Székesfehérvár, főraktár.

Fogorvos

Dr. RITSCHER ZSIGMOND

a bécsi fogorvosi egyetemi-intézet volt fogorvosa.

Székesfehérvár, sas-utca 7. sz.

Foghuzás érzéketlenítő szerrel.

Plombálás arany, platina és cementtel.

Műfogak és fogsorok kaucuk vagy arany alapon.

Speciálista arany plombálásban.

Rendel reg. 8 óratól este 6-ig.

Vasár- és ünnepnapokon is.

Liebing Richárd

toronyóra-gyár.

Liebing Richárd, a bécsi cs. kir. kereskedelmi törvényszék és a bécsi 13. ker. cs. kir. városi kiküldött járásbíróság hites szakértője és becselője

Bécs, ^{13/10} Speizingerstrasse 66

kizárólag csak toronyórákat készít, templomok, városházak, kastélyok, laktanyák, iskolák gyárai stb. számára, a legújabb és legjobb konstrukció szerint és szolid kivitelben. Hasonlóképen elvállalja toronyórák javítását is: községeknek pedig részletfizetéseket is engedélyez.

☛ Költségvetések díjtalanok. ☛

Templomi szövetek gyára.

Kitüntette 1871. * Kitüntette 1881.

DEILER JÓZSEF

templomi szerek gyára és templomi ruhák készítése

Bécs, VII., Zieglergasse 27.

Képviselő: BRÜCKNER FERENCZ.

Megrendelésre készítek minden templomi ruhát, ugymint: **osulát, vecsernye-köpenyt, dalmatikát, velumokat, stólákat, menyegyeteket, zászlókat stb.,** valamint egész ornatust a legkorrektebb kivitelben.

Templomi szükségletek.

állítási bérletjegyek tulajdonosi kedvezményes áron válhatnak az állatképzésekre érvényes kiegészítő bérletjegyet, még pedig: a 20 frtos bérletjegyre 3 frt a 10 frtos bérletjegyre 2 frt. 50 kr. az 5 frt. 50 kros bérletjegyre 2 forint.

* **Üvegyár a főváros mellett.** Budapest közelében nagyszabású üvegyárat akarnak létesíteni. A gyár a legnagyobb szabású telepek egyike lesz s be lesz rendezve a legközségebb palackoknak ép úgy, mint a legfinomabb tükörüvegeknek előállítására. A rákosi pusztai homokterületei rendkívül alkalmas anyagot adnak az üvegek készítésére s a gyár számára már is vásárolják a szükséges földterületeket.

* **A hajózás megnyitása.** Az összes folyamhajózási vállalatok sürgős előkészületeket tesznek a hajózás megnyitására s a végből a téli kikötőkben állomásozó hajók felszerelésére és a legénység szolgálatba lépésére kiadták a rendeletet. Ha a jelenlegi rendkívül kedvező időjárás tovább is így tart, akkor már a legközelebbi időben, de mindenesetre e hónap második felében megindul a hajózás a Dunán. Tavaly márczius végén kezdődött a hajózás s így az idei szezon egy teljes hónappal előnyben volna a tavalyihoz képest.

* **A bőrarak felemelése,** mely a múlt ősszel az egész kereskedelemben érezte hatását. most újra kilátásban van. Nem kartellszerűen, de mégis egységesen drágítani akarják a bőrgyárosok a rakats ezt azzal okolják meg, hogy a készlet igen erősen fogy és a nyersbőr rövid idő múlva drágább lesz. Az eddigi tárgyalások eredménye még nem lett nyilvánvalóvá.

Piaci árak Székesfehérváron.

— február 15-án —

Buza	6.10—6.70
Rozs	6.00—6.00
Árpa	4.30—5.00
Zab	5.80—5.90
Tengeri	4—4.10

IFJ. FÜSTÉR IMRE

asztalos- és kárpitos butorraktára

Székesfehérvár, iskola-utca 10.

A nagyérdemű helybeli és vidéki közönség becses figyelmébe ajánlom újonnan berendezett dus választékú

** kárpitos és asztalos butorraktáramat, ** **

hol minden e szakmába vágó munkák nagy választékban kaphatók a legegyszerűbbtől a legfinomabbig, u. m.: háló, ebédlő, szalon, iroda és étőszoba berendezések. Széjjel nyitható fotel, mely éjjel ágynak alkalmazható, magas divánok, ottománok, tükrök, képek és más itt fel nem sorolt asztalos- és kárpitosmunkák.

Különösen ajánlom figyelembe venni, hogy a megrendelt butorarakokat vagy átalakítások kézimunkák módjára, régi butorok a saját műhelyemben és felügyeletem alatt készülnek; miért is minden nálam rendelt butorokért, illetve munkáért kezességet vállalom.

Rajzokkal, mintákkal és költségvetésekkel szívesen szolgállok. Vidéki megrendeléseknél a címre különösen vigyázni kérem.

Tisztelettel:

IFJ. FÜSTÉR IMRE.

11/1394.

Pályázati hirdetmény.

Székesfehérvár szab. kir. város törvényhatóságánál elhalálozás folytán üresedésbe jött 630 frt törzsfizetés, 120 frt lakbérletmény s nyugdíjképesseggel öszezötött mértékhiitelesítői állásra pályázat hirdettetik.

Felhívtnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, miszerint kellőleg felszerelt kérvényüket f. é. február 26-ig bezárólag a tanács iktató hivatalba adják be.

A fentebb jelzett állás f. évi február hó 27-én tartandó rendes közgyűlésen, választás utján fog betöltetni.

Székesfehérvár, 1896. január 27-én.

Havranek József
polgármester.

Van szerencsém tisztelt vevőimet és a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy állandó nagy raktárt tartok a számos kiállításon **legelső díjjal** jutalmazott és az orvosok által legjobban ajánlott

„Esterházy Cognac“-ból

a gróf Esterházy Géza-féle cognagyár-részvénytársaság, Budapest gyártmánya.

Tisztelettel

Lichtnekert Antal
Székesfehérvár, főraktár.

Fogorvos

Dr. RITSCHER ZSIGMOND

a bécsi fogorvosi egyetemi-intézet volt fogorvosa.

Székesfehérvár, sas-utca 7. sz.

Foghuzás érzéketlenítő szerrel.

Plombálás arany, platina és cementtel.

Műfogak és fogcsorok kaucuk vagy arany alapon.

Speciálista arany plombálásban.

Rendel reg. 8 óratól este 6-ig.

Vasár- és ünnepnapokon is.

Liebing Richárd

toronyóra-gyár.

Liebing Richárd, a bécsi cs. kir. kereskedelmi törvényszék és a bécsi 13. ker. cs. kir. városi kiküldött járásbírósa hitesszakértője és becsője

Bécs, 13/10 Speizingerstrasse 66

kizárólag csak toronyórákat készít, templomok, városházák, kastélyok, laktanyák, iskolák, gyárak stb. számára, a legújabb és legjobb konstrukció szerint és szolid kivitelben. Hasonlóképpen elvállalja toronyórák javítását is; községeknek pedig részletfizetéseket is engedélyez.

Költségvetések díjtalanok.

Templomi szövetek gyára.

Kitüntette 1871. * Kitüntette 1881.

DEILER JÓZSEF

templomi szerek gyára és templomi ruhák készítése

Bécs, VII., Zieglergasse 27.

Képviselő: BRÜCKNER FERENCZ.

Megrendelésre készítek minden templomi ruhát, úgymint: **oasulát, vécsernye-köpenyt, dalmatikát, velumokat, stóliákat, menyezeteket, zászlókat stb.,** valamint egész **ornatust** a legkorrektebb kivitelben.

Templomi szükségletek.

Herbany phosphorsavas

Mész-Vas-Szirupja.

Ezen 26 év óta jó eredménnyel alkalmazott mell-szörp nyáloldólag, köhögést-ostillapítólag és izzadság-oszikkentőleg hat, valamint az étvágyat, emésztést és táplálkozást elősegítve, a testet erősíti. A szirupban levő vas könnyen asszimilálható természeténél fogva a **vércépződésre**, időseknél phosphormész-só tartalma által pedig különösen a **csontképződésre** fontos.

1 üveg ára 1 forint 25 kr., postán csomagolással 20 krrel drágább.

Figyelmeztetés! Intünk mindenkit az ugyanily vagy hasonló névalatt fölmerült, de a mi eredeti készítményünk-től úgy összetételre, mint hatásra különböző utánszatoktól, s

ezért mindig kizárólag a Herbany-féle Mész-Vas-Szörp kérendő. Ügyelni kell továbbá, hogy a mellékelt és bejegyzett védjegy minden üvegen rajta legyen, és senki olcsóbb árúkért, vagy más ürtügy alatt ne engedje rávetetni magát utánszatok vásárlására!

BÉCS,

gyógyszertár „zur Barmherzigkeit“

VII. Kaiserstrasse 73. u. 75.

Azonkívül kapható a legtöbb gyógytárban.

Dr. Huszár Adolf

FOGORVOS.

Székesfehérvárott, iskola-utca saját ház.

Foghuzás, plombálás és műfogak a legújabb vívmányok alapján.

RENDEL 8-6

Állandóan Székesfehérvárott.

Hirdetések felvételnek

a

kiadóhivatalban

Szenti-István-tér 1. sz.

A t. községi előljárók figyelmébe!

Az új örökösödési eljárás folytán szükségessé vált nyomtatványok, u. m.:

Haláleset-felvétel. Leltár. Kimutatás. Térítvény. Értesítés

stb. stb. készen kaphatók:

SZÁMMER IMRE könyvnyomdájában
SZÉKESFEJÉRVÁROTT.

Nyom. Számmér Imrénél, Székesfehérvárott.